

Svar på uppdragsberedningens verksamhetsrapport 2022

Dnr 01152-2022

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Föreslå regionfullmäktige besluta att godkänna regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens hantering av uppdragsberedningens verksamhetsrapport för år 2022.
2. Föreslå regionfullmäktige besluta att genomförda uppdrag ska återrapporteras i samband med återföringsdagen 2024.
3. Ge regiondirektören i uppdrag att säkerställa att uppdrag gällande bredbandskoordinering, medverkan i stadsnätsforum, påverkansarbete för fortsatt utbyggnad, regelverk för bidrag samt samverkan med berörda aktörer för att tillhandahålla stabila mobila tjänster i hela länet genomförs.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden har tagit del av uppdragsberedningens verksamhetsrapport för 2022 och instämmer i beredningens rekommendationer. Regionen har utifrån likställighetsprincipen ansvar att verka gentemot den enskilde medborgaren samt övriga invånare, tillika ett ansvar för tillväxt och utveckling i länet. Regionen behöver därför i samverkan med Norrbottens aktörer arbeta internt såväl som externt för att möjliggöra digital delaktighet och ett digitalt innanförskap för alla invånare.

Sammanfattning

Uppdragsberedningen har år 2022 haft i uppdrag att föra medborgardialog i områden i länet med sämst tillgång till internet enligt täckningskollen. Målet med uppdraget var att med utgångspunkt i Post- och telestyrelsens (PTS) bredbandskarta undersöka påverkan på medborgarna, med fokus på aktuell påverkan i medborgares vardag. I dialogerna har det framkommit att det sporadiskt är väldigt dålig täckning och helt saknas bredband på vissa orter, samt att medborgarna upplever en maktlöshet inför sin situation när inget bättre alternativ tillhandahålls.

Beslutsunderlag

Uppdragsberedningens verksamhetsrapport 2022

Ärendet

Regionfullmäktige beslutade den 20-21 oktober 2021 att ge uppdragsberedningen i uppdrag att år 2022 undersöka påverkan på medborgarna där tillgång till internet är som sämst enligt täckningskollen och PTS bredbandskarta.

Uppdragsberedningen har valt att utöka det geografiska området för att även inkludera områden som enligt PTS definition har tillgång till bredband, i form av en möjlig anslutningspunkt, men där fortsatt utbyggnad fram till fastigheter inte har skett.

I verksamhetsrapporten för 2022 redovisar och analyserar uppdragsberedningen framkommen information samt presenterar slutsatser om behov hos aktörer och invånare, både medborgare och övriga boende i länet. Dessa berör både regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden.

Uppdragsberedningens analys

Uppdragsberedningen har under 2022 genomfört 10 dialoger med medborgare i länet gällande bredband och mobiltäckning. Medborgardialoger har genomförts tillsammans med företag och privatpersoner (inklusive ungdomar), byaföreningar och byaforum, samebyar, boende i skärgård samt blåljusverksamhet (polis, räddningstjänst, ambulans och SOS-alarm). Dialogerna har utgått från följande frågeställningar:

1. Har Du dålig mobiltäckning hemma?
2. Har Du dålig tillgång till internet?
3. Hur påverkar det Ditt liv när Du är i hemmet?
4. Skulle Du ansluta till fiber om Du hade den möjligheten nu eller i en bostad efter en eventuell flytt?

I dialogerna har det framkommit att det sporadiskt är väldigt dålig täckning samt att det helt saknas bredband på vissa orter. Norrbotten sticker ut med landets lägsta mobiltäckning jämfört med övriga regioner. Även tillgång till bredband är förhållandevis låg och Norrbotten rankas som nummer 17 av 21 av alla regioner i landet.

Uppdragsberedningen har identifierat gemensamma behov som medborgarna lyft fram i dialogerna. Dessa visar att:

- Ansökningsprocessen för bredbandsutbyggnad av en del upplevs som krånglig.
- Aktörer inom bredbandsutbyggnad kräver minst 50 procent anslutningsfrekvens för att fiber ska dras till fastigheter, vilket utgör en hämmande faktor då de som inte anser sig ha nytta av fiber kan bromsa övriga medborgares möjlighet till snabb uppkoppling.

- Kostnaden för att ansluta en fastighet med fiber varierar stort mellan olika aktörer och kommuner – operatörernas krav på lönsamhet kan göra att hushållen inte kopplar upp sig på fibernät.
- Anslutningskostnaden kan bli en kostnadsfråga som inte bidrar till jämlikhet.
- Möjlighet till hemarbete, kontakter med banker och andra myndigheter samt sjukvård blir starkt begränsad när både mobiltäckning och internet-uppkoppling är undermålig.
- Tillgång till skälig uppkoppling samt täckning för mobiltelefoni är oerhört viktig även ur jämlikhetssynpunkt och för om länet kan hävda sig vara en attraktiv plats leva och bo i.
- För att få mobiluppkoppling måste man på vissa ställen ha två abonnemang och mottagningen kan även vara väderberoende.
- Medborgarna på olika orter upplever en maktlöshet när ingen aktör är villig att tillhandahålla fiber. Medborgarna uttrycker att det saknas helhetsansvar vilket innebär att de får kämpa själv mot operatörer.

Uppdrag

Regionstyrelsen vill mot bakgrund av vad som redovisats lyfta fram följande åtgärder som viktiga att följa upp i relation till de behov som uppdragsberedningen identifierat. Genomförda uppdrag ska återrapporteras till regionfullmäktige i samband med återföringsdagen 2024.

- Det behövs ett fortsatt helhetsansvar för att koordinera uppbyggandet av fiber i glesbygden och områden där det finns människor som bor och arbetar. Regionen ska fortsatt upprätthålla funktionen som regional bredbandskoordinator. Regionen ska budgetera medel för medfinansiering av prioriterade bredbandsutbyggnadsprojekt.
- Samverkan mellan Region Norrbotten, kommunerna och leverantörerna av infrastruktur och digitala tjänster bör fortsätta för en god tillgång till bredband och digital service till medborgarna. Regionen ska fortsatt medverka i möten med det regionala stadsnätsforumet.
- Arbetet med att påverka byggandet av infrastruktur för bredband och telefoni i eftersatta områden i länet måste intensifieras. Genom fortsatt samverkan med PTS och Sveriges kommuner och Regioner (SKR) ska påverkansarbetet fortsätta för att stödmedel ska hamna där utmaningarna är som störst.
- Regelverket för bidrag till bredbandsutbyggnaden behöver förändras så att fler projekt i Norrbotten kan genomföras, fortsatt samverkan med främst norrlänen för att påverka stödmodellen för bredbandsutbyggnad.

- Det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet i alla områden i Norrbotten på platser där man normalt befinner sig, men även på andra ställen där verksamheter bedrivs inom exempelvis skogsbruk och besöksnäring.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män. För att utreda huruvida särskilda behov och/eller skillnader utifrån kön föreligger behöver könsuppdelad statistik presenteras.

Barnrättsperspektiv

Åtgärden/beslutet är uppenbart för barnets bästa. Tillgång till internet är idag en viktig del i barns sociala kontakter, men används även för att nyttja pedagogiska program samt söka information och göra skolarbete.

Protokollsutdrag skickas till:

Regiondirektör

Regional utvecklingsdirektör